

COMMISSIE CULTUUR dd. 11/01/2007

Bij het begin van deze zitting moet wat mij betreft toch wat van het hart want spijs ik nog niet zo lang meedraai in de zogenaamde cultuur zit ik met dit voorstel tot omvorming van de Vlaamse opera wel aan mijn vierde juridische structuur toe. Over inventieve en evolutieve verbeelding gesproken. Ministers en kabinetten hebben die onmiskenbaar.

De eerste bladzijden van de memorie van toelichting leren mij hoe men historie schrijft, herschrijft en bewust anders schrijft. Of de kwaliteit vroeger beter of slechter was laat ik hier in het midden want beoordelen van een artistieke prestatie is sowieso altijd een subjectief gegeven. Zeker weet ik wel dat er enorm veel processen, terecht trouwens, lopen en dat alle rechtsinstanties die België rijk is zich op één of andere manier al hebben uitgesproken.

Deze wisselende opeenvolgende juridische structuren hadden meestal maar één doel nl. de juridische erfelijkheid van de vorige constructie ongedaan te maken. Het bleef een constant zoeken naar het herstel van de administratief-juridische rust, spijtig genoeg is niemand tot nu toe daar in geslaagd. Bewijs is dat maar weer in september van dit jaar zitting nr.... doorgaat in deze neverending juristensoap. Ook draait men er zijn hand niet voor om in dit historisch overzicht al eens meer dan een loopje te nemen met de waarheid. Ik zou verdomd niet weten waar de 86 orkestleden en de 50 koristen van de huidige Vlopera VOI uithangen...

Toegegeven, dit overvliegen van de historie kan wat lachwekkend overkomen, en is ook zo bedoeld, maar daartegenover staat dan toch eindelijk de opening die deze regering maakt om samen met de betrokkenen, juristen en vakbondsvertegenwoordigers te zoeken naar een sociale menselijke maar vooral billijke oplossing dmv een dading. Wij hebben er alle vertrouwen in dat de huidige verantwoordelijken binnen de Vlaamse regering daar nu ernstig werk zullen van maken en een trieste geschiedenis op een positieve wijze kunnen en willen afronden. Ik denk dat er nu nog weinigen zijn die weten hoeveel en welk menselijk leed deze toemalige hervorming heeft teweeggebracht.

In mijn betoog heb ik bewust niet gekozen om rigoureuus de volgorde van het bundel te volgen maar is de aanpak er één van een aantal voor ons belangrijke punten uit te pikken en daarop te reageren. Het rapport van de bijzondere opdrachthouder/veranderingsmanager heeft in het verleden al voldoende stof doen opwaaien en had zeker de verdienste een aantal knelpunten in het algemeen te duiden. Ook in zijn besluiten en aanbevelingen waren een aantal relevante zaken terug te vinden. Maar zoals steeds heeft elke medaille een keerzijde en werd er nogal slordig omgesprongen met cijfermateriaal. Ook is het altijd gevaarlijk niet voldoende doordachte fusie-ideeën te propageren en te doen of in deze omgeving er geen artistieke en sociale aspecten bestaan. De waarde van dit plan zal naargelang door welke bril hoger of lager gequoteerd worden, het heeft alvast de verdienste dat het geschreven is en op een aantal vlakken bruikbaar blijft, de niet bruikbare klasseert men maar in de klassieke bibliotheek waar ieder van ons veel boeken staan heeft waar hij het in feite niet mee eens is.

Het wordt zo stilaan tijd dat ik naar het onderwerp van vandaag kom nl. de hervorming van de Vlopera VOI naar een v.z.w. Wij vinden het ronduit storend dat men de huidige structuur stroef, onwerkbaar, log ... noemt. Dit zijn naar onze mening drogredenen. Vergeten wij toch niet dat nu reeds alle personeel contractueel in dienst is, daarnaast weet toch iedereen dat de sectorale akkoorden afgesloten in de schoot van de Vlaamse Gemeenschap niet automatisch van toepassing zijn op de Vlopera integendeel, daar werkt men met een eigen sectorale programmatie. Indien men gewild had dus was er voldoende ruimte om soepel om te gaan met het personeel en zijn tewerkstelling. Daar bovendien arbeidsreglementen bijsleuren is gewoon helemaal belachelijk, wat denkt men dat men op dit vlak al gedurende maanden aan het doen is in de VloperaVOI. Door de huidige gang van zaken zo negatief voor te stellen kan het toch niemand verwonderen dat het huidige personeel daar nu tewerkgesteld niet gelukkig is met deze te negatieve afspiegeling van hun opera. Wij krijgen trouwens uit een onverdachte hoek steun die nog veel verder gaat dan onze consideranten nl. van de hooggeëerde Raad van State die zonder omwegen op blz. 27 stelt of het niet verkieselijk zou zijn een openbare instelling *sui generis* op te richten waardoor een betere inpassing in het geheel der regels die het overheidsoptreden beheersen mogelijk wordt. Dat men de opera eenzelfde structuur geeft als de andere grote nominatum culturele instellingen van de Vlaamse Gemeenschap (cfr. kunstendecreet) is voor ons op zich geen punt. Dit vertaalden wij trouwens door ons positief advies dat wij (met een hoop bedenkingen natuurlijk) uitbrachten in de schoot van comité 18. Al hebben wij zo onze twijfels en aanvoelen of het er hier in feite vooral niet om te doen is samenwerkingen, synergieën te vergemakkelijken en als men dan al aan fusie zou denken dan wordt dit door deze operatie ook weeral een stukje eenvoudiger. Tot slot nog een pittig detail in dit verhaal quasi nergens spreekt men nog bij de mission statement over opera maar wel over muziektheater wat onmiskenbaar laat vermoeden dat men andere wegen opwil met het brengen van ondermeer opera.

De overdracht na de opheffing van de Vlopera dient voor ons vlekkeloos te verlopen waarmee wij bedoelen dat er geen bijkomende hinderpalen mogen gecreëerd worden of proeven worden ingebouwd die obligaats zijn om de overstap te kunnen maken. Ons wantrouwen is hier zeker niet misplaatst gezien onze zeer slechte ervaringen in het verleden. Wij lezen wel, en dit zou ons moeten geruststellen dat men niet de intentie heeft om tabula rasa te maken, en dat men resoluut gaat om de continuïteit te verzekeren. Toch zijn wij er niet gerust in vooral als wij moesten vaststellen dat vorig seizoen meer dan

40 medewerkers van administratie en techniek vertrokken en wij nu trouwens nergens een garantie hebben over het aantal medewerkers dat zal overgaan. Het zou bijvoorbeeld kunnen dat men getallen garandeert die minimaal per 01/07/2008 moeten overgaan. Want er blijft, zoals men zelf kan vaststellen, nog anderhalf jaar over om het effectief personeelsbestand op een fijne manier te laten afslanken, en dit kan voor ons op geen enkele wijze. Trouwens, wie gaat de kosten van de overgang naar een v.z.w. betalen? Want na verloop van tijd blijkt nu dat de vroeger gegeven cijfers zijn bijgestuurd en dat de kosten voor deze operatie nl. hoger zullen liggen dan oorspronkelijk voorzien. Los van de hoegrootheid van deze kosten kan het kabinet nu wel, als zij dat willen natuurlijk, zeggen wie daarvoor financieel zal moeten opdraaien. Tot nu toe hoorden noch lazen wij daarover een duidelijk standpunt. Wij vrezen dat, indien men dat terug zal afwentelen op de opera, of zeg ik ook maar muziektheater, het risico reëel zal zijn dat men nog maar eens een rondje “personeelaf danken” zal kunnen doorvoeren. Wij zijn de hele besparingsoperatie en de 40 afvloeiingen van vorig seizoen natuurlijk nog niet vergeten. Ons lijkt het toch maar logisch dat indien het kabinet deze overgang wenst zij consequent de kosten van deze overgang dienen te dragen. Trouwens toch nog even in herinnering brengen dat deze besparingsronde er gekomen is door de verminderde bijdrage van de steden wat zeer goed geweten was door het kabinet maar zij deden of hun neus bloedde nadat zij eerst stelden dat de opera het mocht boeken als “minder ontvangsten”.

Of het nu een opera is, een muziektheater of een koekjesfabriek het vervangen van de hoogste ambtenaar moet altijd met de grootste zorg gebeuren. Wij vinden het ronduit angstwekkend dat dit kabinet zichzelf de tijd geeft tot tegen de zomer 2007 om een profiel te laten circuleren van de nieuwe intendant. Let wel, ik pleit er hier niet voor om de huidige intendant nog te verlengen want de naïeve man vindt dat er niets aan de hand is, maar dergelijke handelswijze slaat toch elke logica. De Vlopera was de laatste jaren zeer sterk in het ontdekken van nieuwe sterren en jong aanstormend talent.

Dit veronderstelt wel dat men er vroeg genoeg bij is om deze jonge mensen te contracteren. De installatie van de werkgroep van experts lijkt ons te veel op een verdragingsmaneuver dat de werking van de nieuwe instelling ernstig zal hypothekeren. Zouden wij dit niet beter schrappen of minstens toch een planning, door wie dan ook en waarom ook niet de huidige intendant, laten uitwerken voor de komende seizoenen.

De kabinetschef hoort niet graag dat wij spreken van een verdragingsmaneuver. Hij geeft toe dat één en ander wat langer duurt door de complexiteit van de zaak maar noemt deze situatie onvermijdelijk en stelt dan ook dat 2008 duidelijk een overgangsjaar zal zijn.

Onze ongerustheid in deze blijven wij behouden, uitgaande van de wetenschap dat een degelijk seizoen opbouwen 2 jaar op voorhand dient te geschieden met het zoeken naar zangers, dirigenten, decors- en kostuums ontwerpen en maken...

Verhoging van lonen van de musici in Vlaanderen. Het is logisch dat bij beperkte middelen samenwerkingsverbanden tussen de verschillende orkesten heel reëel worden. Vooreerst willen wij stellen dat de verloning van de orkestmusicus en korist fors ondergewaardeerd is in vergelijking met het onderwijs.

De basisverloning ligt dus 10 à 15% te laag. Wij blijven stellen en gaan nog altijd voor de stelling dat een musicus/korist maar eenmaal zou moeten betaald worden door Vlaamse subsidies, in welk gesubsidieerd gezelschap hij of zij ook mogen spelen of zingen.

Dit nieuwe loon is wel een absolute voorwaarde voor deze stelling van samenwerking. Wij deden dit voorstel samen met ACOD toen wij nog hoopten op een vlugge oplossing voor deze problematiek. Jammergenoeg is elk overleg hierover tot op heden onmogelijk gebleken. Men praat wel in de orkesten van dergelijke samenwerking maar zowel kabinet als directies vergeten de voorwaarde van een betere verloning. Ons voorstel intrekken doen we voorals nog niet, maar zonder deze essentiële voorwaarde van substantiële loonsverhoging is er geen voorstel meer.

In de schoot ook van deze discussie willen wij hier een pleidooi houden voor een functie-oneringsgarantie. Geen enkel ander ensemble in Vlaanderen heeft zoveel trouwe bezoekers als de Vlaamse Opera. Ook de zaalbezetting is maximaal te noemen. Om dit te kunnen bereiken leggen wij onszelf als operapersoneel strenge kwaliteitseisen op. Het is daarom ook belangrijk dat wij kunnen werken zonder zorgen en in een voldoende goede gemoedsrust. Daarom ook is het belangrijk dat wij stabiliteit kennen en een goede artistieke planning hebben. De Vlaamse overheid is fier op zijn goed bestuur, wij zijn dat ook en geef ons daarom als instelling een functieoneringgarantie zelfs als er effectief te weinig middelen zijn om goed te functioneren. Vergeet vooral niet, en dit is niet zomaar een gratuite uitspraak, dat indien men de middelen vergelijkt met andere operahuizen wij volgens testaankoopnormen veruit de beste koop zouden zijn.

Het kan niemand verbazen dat wij als vakorganisatie bijzonder bekommerd zijn over de vertegenwoordiging van het personeel in de nieuwe instelling. Gelet op het gegeven dat de eigenlijke overgang pas op 01/07/2008 gebeurt zijn wij net, is dit toeval of gewild, te laat voor de sociale verkiezingen van mei 2008. Uiteraard zijn wij principieel niet tegen sociale verkiezingen maar wensen in deze geen avontuur aan te gaan. Wij willen en kunnen niet verder gaan dan te zeggen dat wij bereid zijn, met de wetgeving terzake als leidraad, een ad hoc oplossing te vinden die evenwel rekening dient te houden met alle wetmatigheden van de wet op de sociale verkiezingen. Ons paaien met een nummerken vóór de sociale verkiezingen of het beperken tot alleen maar een syndicale delegatie is voor ons onvoldoende. Wij willen hierover heel duidelijk ernstig onderhandelen en verwachten geschreven afspraken dienaangaande.

Ik wil afronden beste commissieleden met mijn vertrouwen te uiten in het gezond verstand van de politici waarvoor u hier staat en van de beleidsverantwoordelijken met name de regering. Los het verleden op en het zal u sieren, beter laat dan nooit. Leer uit dit verleden en hervul nooit meer in de dramatiek die wij moesten ondergaan in dit verleden. Alleen dommeriken leren nooit uit het verleden en dat is u beslist niet. Dank voor uw aandacht.

Jean-Paul Van der Vurst
Algemeen Sector Verantwoordelijke
ACV-Transcom-Cultuur

